

AKMED

KOC UNIVERSITY

Suna & İnan Kıraç

Research Center for

Mediterranean Civilizations

19 2021

ISSN 2636-8218

ANMED

News Bulletin on Archaeology
from Mediterranean Anatolia

E-journal

№ 19 2021

ANMED

News Bulletin on Archaeology from Mediterranean Anatolia
(Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri Bülteni)

19 2021

<i>Mode of publication</i>	Worldwide e-journal
<i>Publisher certificate number</i>	18318
<i>ISSN</i>	2636-8218
<i>Publisher management</i>	Koç University Rumelifeneri Yolu, 34450 Sarıyer / İstanbul
<i>Publisher</i>	Umran Savaş İnan, President, on behalf of Koç University
<i>Editor-in-chief</i>	Oğuz Tekin
<i>Editors</i>	Tarkan Kahya and Arif Yacı
<i>English copyediting</i>	Mark Wilson
<i>Translation</i>	Hatice Değirmencioglu
©	Koç University AKMED (Suna & İnan Kırac Research Center for Mediterranean Civilizations)
<i>Production</i>	Zero Production Ltd. Abdullah Sok. No. 17 Taksim 34433 İstanbul Tel: +90 (212) 244 75 21 • Fax: +90 (212) 244 32 09 info@zerobooksonline.com ; www.zerobooksonline.com
<i>Mailing address</i>	Koç Üniversitesi AKMED (Suna & İnan Kırac Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Merkezi) Barbaros Mah. Kocatepe Sok. No. 22 Kaleiçi 07100 Antalya - TURKEY Tel: +90 (242) 243 42 74 • Fax: +90 (242) 243 80 13 https://akmed.ku.edu.tr akmed@ku.edu.tr
<i>Cover</i>	A detail from 19th century old Antalya engravings. (Resimlerle Eski Antalya / Pictures of Old Antalya [2013] AKMED).

KOÇ ÜNİVERSİTESİ

AKMED

Suna & İnan Kırac
Research Center for
Mediterranean Civilizations

25 years

AKMED

KOÇ UNIVERSITY

Suna & İnan Kiraç

Research Center for

Mediterranean Civilizations

19 2021

ANMED

News Bulletin on Archaeology
from Mediterranean Anatolia

CONTENTS

• Bozburun Prehistoric Survey 2017-2019	Çiğdem ATAKUMAN – Burçin ERDOĞU Hasan Can GEMİCİ – İsmail BAYKARA Murat KARAKOÇ – Nejat YÜCEL	1
• Şeref Höyük / Komama and Vicinity 2020 Works	Ralf BECKS – B. Ayça POLAT BECKS	5
• 2020 Direkli Cave Excavation Works	Cevdet Merih EREK – İraz Aslı YAMAN Umutcan DOĞAN	9
• Archaeological Survey of the Tarsus Hinterland	Deniz KAPLAN	12
• 2020 Excavations at Tlos	Taner KORKUT – Burçin ERDOĞU Turan TAKAOĞLU – Çilem UYGUN Ozan USANMAZ	14
• Preliminary Results from the Semicircular Area (Exedra) in Church III at Olympos	B. Yelda OLCAY UÇKAN – Seçkin EVCİM	18
• Underwater Research Along the Coasts of Antalya and Mersin and the Shipyard Studies at Dana Island, Silifke in 2020	Hakan ÖNİZ	23
• Senitli Yayla Settlement	Fikret ÖZCAN – Ömer YİĞİTELİ Münevver ŞİMŞEK	26
• A Shop with a Special Group of Finds in Pisidia Antiocheia (2020)	Mehmet ÖZHANLI	30
• Preliminary Survey of the Urban Zone to the North of the Upper Agora of Sagalassos	Jeroen POBLOME – Peter TALLOEN	34
• Catalogue of Transport Amphoras at the Anamur Archaeological Museum. An Online Open-Access Publication at the Purdue University Research Repository (PURR)	Nicholas K. RAUH – Stanislav PEJŠA	38
• Sillyon Kale Masjid (Karahisar-ı Teke Castle)	Murat TAŞKIRAN – Meydan PALALI	42
• Anemurium Excavation 2020 Studies	Mehmet TEKOC AK	45
• Anamas Mountains and Territorium. Epigraphic Survey 2020 Studies	Abdurrahman UZUNASLAN – Erdal KAYA Hakan ALPASLAN	50

İÇİNDEKİLER

• Bozburun Prehistorik Yüzey Araştırması 2017-2019	Çiğdem ATAKUMAN – Burçin ERDOĞU Hasan Can GEMİCİ – İsmail BAYKARA Murat KARAKOÇ – Nejat YÜCEL	1
• Şeref Höyük / Komama ve Çevresi 2020 Yılı Çalışmaları	Ralf BECKS – B. Ayça POLAT BECKS	5
• 2020 Yılı Direkli Mağarası Kazı Çalışmaları	Cevdet Merih EREK – İraz Aslı YAMAN Umutcan DOĞAN	9
• Tarsus Hinterlandı Arkeolojik Yüzey Araştırmaları	Deniz KAPLAN	12
• Tlos 2020 Kazı Çalışmaları	Taner KORKUT – Burçin ERDOĞU Turan TAKAOĞLU – Çilem UYGUN Ozan USANMAZ	14
• Olympos III no'lu Kilise'nin Yarım Daire Planlı Yan Mekânı (Eksedra) Kazısından Ön Sonuçlar	B. Yelda OLCAY UÇKAN – Seçkin EVCİM	18
• 2020 Yılı Antalya ve Mersin İlleri Sualtı Araştırmaları ve Silifke Dana Adası Tersanesi Çalışmaları	Hakan ÖNİZ	23
• Senitli Yayla Yerleşmesi	Fikret ÖZCAN – Ömer YİĞİTELİ Münevver ŞİMŞEK	26
• Pisidia Antiokheia'da Bir Dükkân ve Özel Bir Buluntu Gurubu (2020)	Mehmet ÖZHANLI	30
• Sagalassos Yukarı Agora'nın Kuzeyindeki Kentsel Alanın Ön Araştırması	Jeroen POBLOME – Peter TALLOEN	34
• Anamur Arkeoloji Müzesi'ndeki Ticari Amforalar Kataloğu. Purdue Üniversitesi Araştırma Bilgi Havuzu (PURR) Çevrimiçi Açık Erişim Yayını	Nicholas K. RAUH – Stanislav PEJŠA	38
• Silyon (Karahisar-ı Teke Kalesi) Kale Mescidi	Murat TAŞKIRAN – Meydan PALALI	42
• Anemurium Kazısı 2020 Yılı Çalışmaları	Mehmet TEKODAK	45
• Anamas Dağları ve Teritoryumu Epigrafik Yüzey Araştırması 2020 Yılı Çalışmaları	Abdurrahman UZUNASLAN – Erdal KAYA Hakan ALPASLAN	50

2020 Excavations at Tlos

Tlos 2020 Kazı Çalışmaları

Taner KORKUT – Burçin ERDOĞU – Turan TAKAOĞLU – Çilem UYGUN – Ozan USANMAZ

During the 2020 excavation season, excavation and documentation studies were carried out in Girmeler settlement. These made significant contributions to elucidating the Prehistoric period settlement history of the Lycian region and the parliament building complex in the city center of Tlos. In addition, rubble and vegetation were cleaned before the excavations in the theater temple. Other activities include epigraphical and anthropological research and cultural landscape project activities. Data processing activities for the archive in the excavation warehouse were carried out in parallel with preparatory publication studies.

The Girmeler settlement, located approximately 5 km northwest of Tlos, is known to have been used since prehistoric times. Unfortunately, the mound elevation in front of the cave was destroyed by construction equipment in 1985. Dated to the 9th millennium BC and with the scientific excavations initiated in 2010, the aceramic layer is the earliest settlement remains of the Lycian region. During the 2020 excavation season, the terrazzo

FIG. 1 Girmeler painted terrazzo floor.

RES. 1 Girmeler boyalı terrazo taban.

2020 yılı kazı sezonunda, Likya Bölgesi'nin Prehistorik yerleşim tarihinin aydınlatılmasında önemli katkılar sunan Girmeler yerleşimi ile Tlos kent merkezindeki meclis binası yapı kompleksinde kazı ve belgeleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bunlardan başka tiyatro tapınağında kazı çalışmaları öncesi moloz ve bitki temizliği yapılmıştır. Diğer faaliyetler arasında epigrafik ve antropolojik araştırmalar ile kültürel peyzaj projesi etkinlikleri sayılabilir. Kazıevi eser deposundaki kazı arşivine veri işleme faaliyetleri yayın hazırlık çalışmalarıyla paralel yürütülmüştür.

Tlos'un yaklaşık 5 km kuzeybatısında yer alan Girmeler yerleşiminin Prehistorik çağlardan itibaren kullanıldığı bilinmektedir. Ne yazık ki 1985 yılında mağara önündeki höyük yükseltisi iş makineleriyle tahrip edilmiştir. 2010 yılında başlayan bilimsel kazı çalışmalarıyla MÖ 9. bine tarihlenen akeramik tabaka Likya Bölgesi'nin erken yerleşim kalıntısıdır. 2020 kazı sezonunda höyüğün hemen batı sınırında yer alan ve yüzeyden kısmen görülebilen terrazo taban açılmıştır. Kenarları kırmızı renkte üçgen dizisi bordürle çevrili tabanın büyük bir bölümünün tahrip edildiği, günümüze sadece 3 x 1 m'lik bir kısmının ulaştığı görülmüştür (Res. 1). Tabanın üzerindeki yuvalardan ve kazılar esnasında ele geçen yanık kil topaklarındaki dal ve saz izlerinden burada 50 cm aralıklarla yerleştirilmiş ahşap direkli bir yapının inşa edildiği; ayrıca direk aralarının yatay dallarla sarılarak kapatıldığı anlaşılmıştır (Res. 2). Söz konusu yapı, kazılar esnasında ele geçen yassı taş balta ile baskı tekniği kullanılarak oluşturulmuş çakmaktaşı dilgicikler doğrultusunda Akeramik Neolitik Çağ'a tarihlenmiştir. Anadolu ve Yakın Doğu'da Akeramik Neolitik Çağ'daki "kült binaları" veya "özel fonksiyonlu binalar" gibi sıra dışı mimari yapılarla ilişkilendirilen bu yapı, örtülerek koruma altına alınmıştır. Girmeler Mağarası "A" galerisinin ağzındaki ikinci kazı alanında açığa çıkartılan kireç taban ve ocak kalıntılarının bulunduğu katman ise burada ele geçen mikro

floor, located on the western border of the mound and partially visible from the surface, was uncovered. It was observed that a large part of the floor, surrounded by a red triangle border, was destroyed. Only a 3 x 1 m portion has survived (fig. 1). From the burrows on the floor and the traces of branches and reeds in the burnt clay lumps found during the excavations, it was determined that a structure with wooden posts set at 50 cm intervals was built here. It was also found that areas between the posts were covered by wrapping horizontal branches (fig. 2). This structure was dated to the Aceramic Neolithic Period, based on flint bladelets that were formed using pressure technique. A flat stone ax found during the excavations. This structure can be associated with extraordinary architectural structures such as “cult buildings” or “special function buildings” in the Aceramic Neolithic Period in Anatolia and the Near East. It has now been covered and taken under protection. The layer containing the lime floor and hearth remains unearthed in the second excavation area at the mouth of the Girmeler cave “A” gallery was dated to the Epi-Paleolithic period in accordance with the micro tools found here and ¹⁴C analysis.

Excavations were carried out in the space measuring 17.5 x 19 m south of the parliament building complex on the eastern slope of Tlos’ acropolis. During the excavations, initiated at the level of the south door opening to the stadium diazoma, a square planned space adjacent to the city wall, built with rubble stones without any clamps, was unearthed. With the help of finds unearthed in this area, the arrangement of the space can be dated between the 10th-13th centuries AD. The first architectural finds belonging the original phase of the parliament building are the wall extending in an east-west direction and the niche arrangement on the west wall. The niches, of which only the upper part were excavated, extended in a southerly direction with an average distance of 1.55 m. Thus, the first finds on architectural planning, reached in the southern and northern spaces, were ornamented with niches (fig. 3). This similarity in planning is also observed in the construction technique, with the alternating use of bedrock and block masonry techniques in the southern space. The ceramics unearthed in the southern area are dated from the Classical period to the Ottoman period in accordance with the general fill context of the acropolis. The ceramic waste showing Late Classical and Hellenistic period features and found in the northwest corner of the south room is thought to belong to the rock-cut tombs at the upper level of the rock (fig. 4).

FIG. 2 Girmeler clay lumps.
RES. 2 Girmeler kil topakları.

aletler ve ¹⁴C analizi doğrultusunda Epi-Paleolitik Çağ'a tarihlenmiştir.

Tlos akropolünün doğu yamacındaki meclis binası yapı kompleksinin güney yönünde bulunan 17,5 x 19 m ölçülerindeki mekânda kazı çalışmaları yürütülmüştür.¹ Stadyum diazomasına açılan güney kapı hizasından başlayan kazı çalışmaları esnasında öncelikle sur duvarına bitişik, moloz taşlarla aralarda bağlayıcı olmaksızın örülen kare planlı bir mekân açığa çıkarılmıştır. Bu alanda ele geçen buluntular yardımıyla söz konusu mekân düzenlemesi MS 10.-13. yüzyıl aralığına tarihlenir. Meclis binasının orijinal evresine dair ilk mimari bulgular ise doğu-batı yönünde uzanan duvar ile batı duvarındaki niş düzenlemesidir. Yalnızca üst kısmı kazılan nişlerin ortalama 1,55 m arayla güney yönde devam ettiği görülmüştür.

¹ Meclis binası çalışmalarına, “Tlos Antik Kenti Meclis Binası Yapı Kompleksi Kazı ve Belgeleme Çalışmaları” başlıklı ve SBA-2020-5281 numaralı proje ile destekleyen Akdeniz Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi’ne teşekkür ederiz.

FIG. 3
Parliament Building complex.
RES. 3
Meclis Binası yapı kompleksi.

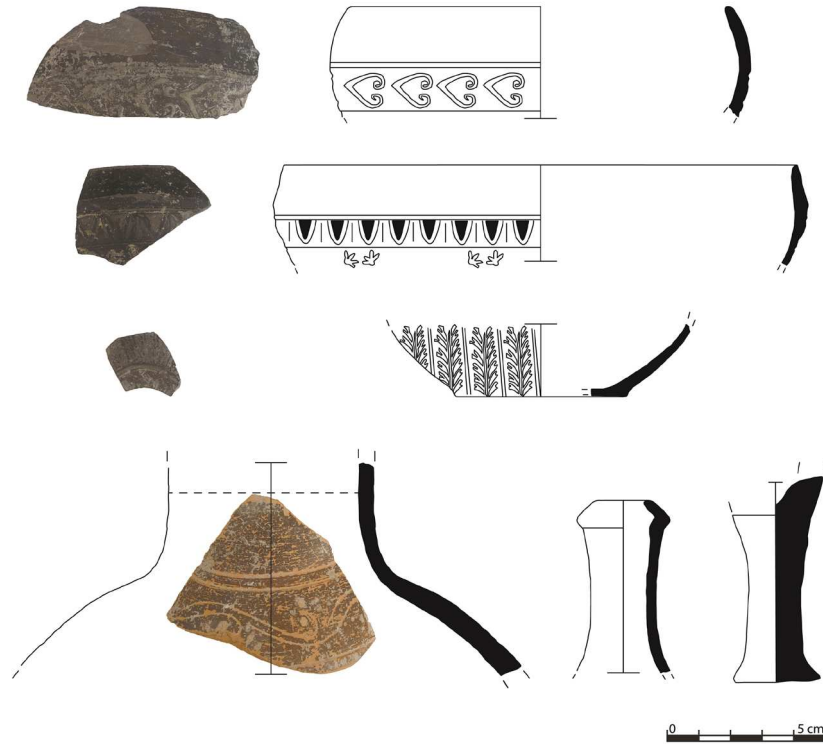

FIG. 4
Parliament Building
ceramic finds.
RES. 4
*Meclis Binası yapı
kompleksi seramik
buluntuları.*

Böylece güney mekânda da kuzey mekân gibi nişlerle hareketlendirilmiş mimari planlamaya dair ilk bulgulara ulaşılmıştır (Res. 3). Planlamadaki bu benzerlik, güney mekânda ana kaya ve blok örgü tekniğinin dönüşümlü olarak kullanılmasıyla yapım tekniğinde de izlenir. Güney mekânda ele geçen seramikler akropolün genel dolgu konteksine uygun olarak Klasik Dönem'den başlayarak Osmanlı Dönemi'ne kadar tarihlenir. Güney mekânın kuzeybatı köşesinde bulunan Geç Klasik ve Hellenistik Dönem özellikleri gösteren seramik atığının, kayalığın üst seviyesindeki kaya mezarlarına ait olduğu düşünülmektedir (Res. 4).

THE ADDRESSES OF THE AUTHORS / YAZAR ADRESLERİ

ALPASLAN, Hakan, Öğr. Gör.
Akdeniz Üniversitesi, Manavgat Meslek Yüksekokulu
Turizm ve Seyahat Hizmetleri Programı
Manavgat, Antalya
hakanalpaslan@akdeniz.edu.tr

ATAKUMAN, Çiğdem, Doç. Dr.
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Yerleşim Arkeolojisi Anabilim Dalı
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Çankaya 06800 Ankara
cigdem.atakuman@gmail.com

BAYKARA, İsmail, Doç. Dr.
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Antropoloji Bölümü
Paleo Antropoloji Anabilim Dalı
Van
ibaykara@yyu.edu.tr

BECKS, Ralf H., Prof. Dr.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
15030 Burdur
ralfbecks@mehmetakif.edu.tr

DOĞAN, Umutcan, Uzman Arkeolog
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Emniyet Mahallesi Abant 1. Cad. no: 10/2D
Yeşilmahalle, Ankara
umutcan.dogan@hbv.edu.tr

ERDOĞU, Burçin, Prof. Dr.
Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü, Yerleşke 07058 Antalya
burcinerdogu@akdeniz.edu.tr

EREK, Cevdet Merih, Doç. Dr.
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Emniyet Mah. Abant 1 Cad. no: 10/2D
Yenimahalle, Ankara
cevdetmerih@gmail.com

EVCİM, Seçkin, Dr.
Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
Sanat Tarihi Bölümü
Bizans Sanatı Anabilim Dalı
Ordu
seckinevcim@odu.edu.tr

GEMİCİ, Hasan Can, Doktora öğrencisi
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Yerleşim Arkeolojisi Anabilim Dalı
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Çankaya 06800 Ankara
hcgemici2@gmail.com

KAPLAN, Deniz, Doç. Dr.
Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü, Çiftlikköy Kampüsü
Yenişehir, Mersin
denizkaplan@mersin.edu.tr

KARAKOÇ, Murat, Dr. Öğretim Üyesi
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Arkeoloji Bölümü
Prehistorya Anabilim Dalı
Karaman Merkez 70100 Karaman
mkarakoc@kmu.edu.tr

KAYA, Erdal, Arş. Gör.
Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü/Eskiçağ Tarihi Bilim Dalı
Şehitkamil, Gaziantep
erdalkaya224@hotmail.com

KORKUT, Taner, Prof. Dr.
Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Kampüs 07058 Antalya
tkorkut@akdeniz.edu.tr

ÖNİZ, Hakan, Doç. Dr.
Akdeniz Üniversitesi,
Güzel Sanatlar Fakültesi
Dumlupınar Bulvarı
Kampüs 07058 Antalya
hakanoniz@akdeniz.edu.tr

ÖZCAN, Fikret, Prof. Dr.
Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Çünür Doğu Yerleşkesi 32260 Isparta
fikretozcan@sdu.edu.tr

ÖZHANLI, Mehmet, Prof. Dr.
Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Çünür Doğu Yerleşkesi 32260 Isparta
mehmetozhanli@sdu.edu.tr

PALALI, Meydan, Öğr. Gör.
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Akseki Meslek Yüksekokulu
Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü
Alanya, Antalya
meydan.palali@alanya.edu.tr

PEJŠA, Stanislav
Purdue University
Libraries and School of Information Studies
Stewart Center 174E
610 Purdue Mall, West Lafayette, IN, 47907, 765-494-4600
spejsa@purdue.edu

POBLOME, Jeroen, Prof. Dr.
Chair Department of Archaeology, Art History and Musicology
Director Sagalassos Archaeological Research Project
Director KU Leuven Institute for Cultural Heritage
Blijde Inkomststraat 21/3314
BE-3000 Leuven
jeroen.poblome@kuleuven.be

POLAT BECKS, B. Ayça, Prof. Dr.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
15030 Burdur
aycapolat@mehmetakif.edu.tr

RAUH, Nicholas K., Prof. Dr.
Purdue University
Classics School of Languages and Cultures
Stanley Coulter Hall 640 Oval Dr. W. Lafayette IN
rauhn@purdue.edu

ŞİMŞEK, Münevver Münevver (Yüksek Lisans)
Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Doğu Kampüsü 32260 Isparta
simsekmunevver00@gmail.com

TAKAOĞLU, Turan, Prof. Dr.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Çanakkale
takaoglu@comu.edu.tr

TALLOEN, Peter, Dr.
Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Çünür Doğu Yerleşkesi 32260 Yerleşkesi
petertalloe@sdu.edu.tr

TAŞKIRAN, Murat, Dr.
Pamukkale Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Kınıklı Kampüsü
Denizli
mtaskiran@pau.edu.tr

TEKOCAK, Mehmet, Prof. Dr.
Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Konya
mtekocak@yahoo.com

UÇKAN, Bedia Yelda Olcay, Prof. Dr.
Anadolu Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü
Bizans Sanatı Anabilim Dalı
Eskişehir
byolcay@anadolu.edu.tr

USANMAZ, U. Ozan, Arş. Gör.
Akdeniz Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Kampüs 07058 Antalya
ozanusanmaz@akdeniz.edu.tr

UYGUN, Çilem, Doç. Dr.
Mustafa Kemal Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Hatay
cilemuygun@hotmail.com

UZUNASLAN, Abdurrahman, Prof. Dr.
Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü, Eskiçağ Tarihi Bilim Dalı
Şehitkamil, Gaziantep
abdurrahmanuzunaslan@gmail.com

YAMAN, İraz Aslı, Araş. Gör.
Aksaray Üniversitesi
Sabire Yazıcı Fen-Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Aksaray
irazasliyaman@gmail.com

YİĞİTELİ, Ömer, Arkeolog
Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Doğu Kampüsü 32260 Isparta
omeryigiteli@gmail.com

YÜCEL, Nejat, Doktora öğrencisi
İstanbul Üniversitesi
Prehistorya Anabilim Dalı
Laleli, Fatih 34459 İstanbul
enyucel@gmail.com